

09.22

Az adózás rendjéről
(2003. évi XCII. törvény)

I. Fejezet: Általános rendelkezések

✖ **Alapelvek:** az eljárás teljes menetében érvényesülnek

1. Egységes tv. szabályozza a jogokat és kötelezettségeket
2. Csak a tv-nek megfelelően lehet gyakorolni jogait és teljesíteni a kötelezettségeit az adózónak és az adóhatóságnak
3. Megkülönböztetés tilalma
4. Tájékoztatási kötelezettség alapelve
5. Jóhiszemű joggyakorlás elve
6. Méltányos eljárás elve
7. Valódiság elve (szerződések minősítése)
8. Rendeltetésszerű joggyakorlás

✖ **A törvény személyi hatálya:**

A Magyar Köztársaság területén:

- a.) székhellyel, telephellyel rendelkező vagy egyébként gazdasági tevékenységet folytató jogi személy
- b.) lakóhellyel, szokásos tartózkodási hellyel rendelkező vagy egyébként itt tartózkodó magánszemély
- c.) vagyonnal rendelkező vagy bevételt, jövedelmet elérő magánszemély, jogi személy és egyéb szervezet
- d.) államigazgatási vagy bírósági eljárásban résztvevő személy adózásának (támogatásának) rendjére

✖ **A törvény tárgyi hatálya:**

A törvény tárgyi hatálya kiterjed

- a.) az adóval, járulékkal, az illetékkel összefüggő, a központi költségvetés, az elkülönített állami pénzalap, a Nyugdíjbiztosítási Alap, az Egészségbiztosítási Alap vagy az önkormányzat javára teljesítendő, törvényen alapuló kötelező befizetésre (továbbiakban: adó),
- b.) költségvetési támogatásra,
- c.) a befizetésekkel és költségvetési támogatásokkal kapcsolatos eljárásra, ha annak megállapítása, beszedése, végrehajtása, kiutalása vagy ellenőrzése az adóhatóság hatáskörébe tartozik. (Kiterjed az adók módjára beszédhető köztartozásokra, TB. ellátásra, közösségi vámjog végrehajtásokról szóló törvény szabálya alá tartozó befizetésekre, vám eljárásra nem terjed ki.)
- d.) - Adóügyekben a közigazgatási eljárási törvény másodlagos jogszabálynak minősül
 - Elektronikus ügyintézésre csak ott van lehetőség, ahol ezt a tv. lehetővé teszi vagy elrendeli
 - A törvénytől EU szabály vagy nemzetközi szerződés alapján lehet eltérni.

II. Fejezet: Az adózó és az adóhatóságok

✖ **Adózó:** Az a személy, akinek adókötelezettségét, adófizetési kötelezettségét adót, költségvetési támogatást megállapító törvény vagy e törvény írja elő.

✖ **Nem minősül adózónak:** a kizárólag az adó megfizetésére kötelezett személy (mögöttes felelős), de gyakorolhatja az adózót megillető jogokat. Jogutód gyakorolja a jogelőd jogait és teljesíti követelményeit.

Az adózó ügyeinek vitelére képviselőt hatalmazhat meg (törvényes képviselő nagykorú alkalmazott ügyvéd, ügyvédi iroda adószakértő, adótanácsadó jogi személlyel jogtanácsos is. Külföldi meghatalmazhat adózási ügyvivőt (fióktelepnl) vagy pénzügyi képviselőt (különösen ha letelepedésre nem köteles). Az adózó állandó meghatalmazást és megbízást is adhat írásban bejelentve. Birság is a képviselőt terhel, ha ő vét.

✖ **Az adóhatóságok:**

- a.) Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal és 2007-től régiós szervei (állami adóhatóság)
- b.) Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága és szervei (vámhatóság)
- c.) önkormányzat jegyzője
- d.) az Illetékhivatal (2007-től APEH és régiós szervei)

□ **Az adóhatóságok feladata:** az adó, a költségvetési támogatást megállapítja, nyilvántartja, az adót beszedi, végrehajtja, a költségvetési támogatást kiutalja.

✖ **Az adóhatóságok felügyelete:**

A pénzügyminiszterhez tartozik ebben a jogkörében:

- a.) felügyeli az adóztatás törvényességét, ellenőrzi az adóhatóságok irányítását, a törvények és más jogszabályok végrehajtását,
- b.) meghatározza az állami adóhatóság fejlesztésének irányait,
- c.) előterjesztí, indítványozza a szervezeti változtatásokat
- d.) a törvényesség és szakszerűség ellenőrzése érdekében jelentéseket, beszámolókat kérhet, bármely adózó ügyéről tájékoztatást kérhet,
- e.) meghatározza az állami adóhatóság és a vámhatóság feladatai teljesítésének éves követelményeit
- f.) megváltoztatja, megsemmisíti az állami adóhatóság elnökének, a vámhatóság országos parancsnokának és a közigazgatási hivatal vezetőjének jogszabálysértő végzését, határozatát, illetőleg mulasztás esetén az eljárás lefolytatására utasítja.
- g.) az állami adóhatóság elnökének az adóztatás működési feltételeinek kialakítása tekintetében iránymutatást, utasítást ad

□ **Iratbetekintés:**

Adózó és adó megfizetésére kötelezett személy iratokba betekinthez, másolatot kérhet. Ez korlátozható adómegállapítás, belső levelezés, szolgálati titok, stb. miatt.

✱ **Az adókötelezettség:** Az adózó az adó és a költségvetési támogatás megállapítása, megfizetése (kiutalása) érdekében köteles törvényben vagy e törvényben előírtak teljesítésére:

- a.) bejelentés, nyilatkozattétel
- b.) adómegállapítás (önadózás, a munkáltató, a kifizető adómegállapítása)
- c.) bevallás
- d.) adófizetés és adóelőleg fizetés
- e.) bizonylat kiállítás és megőrzés
- f.) nyilvántartás vezetés (könyvvizetés)
- g.) adatszolgáltatás
- h.) adólevonás, adóbeszedés

III. Fejezet: Egyes adókötelezettségek

✱ **Bejelentés szabályai:** Általában adóköteles tevékenységet csak adószámmal rendelkező adózó folytathat, (kivétel: illeték fizetésére kötelezett, vagy csak SZJ fizetésre kötelezett).

- Ha adókötelezettsége, adóköteles tevékenysége egyéni vállalkozói igazolványhoz kötött, a vállalkozó székhelye szerint illetékes, az okmányirodánál vállalkozói igazolvány iránti kérelem benyújtásával kéri az adószám megállapítását.
Ezzel az adózó teljesíti az állami adóhatósághoz történő bejelentkezési kötelezettségét.
- Ha üzletszerű gazdasági tevékenységhez cégbejegyzés szükséges, a cégbírósághoz intézett bejegyzés iránti kérelem benyújtásával kéri az adószám megállapítását, amellyel az adózó teljesíti az állami adóhatósághoz történő bejelentkezési kötelezettségét.
- Ha adókötelezettsége nem kötött az előzőekhez, a tevékenység megkezdését megelőzően az állami adóhatóságnál nyomtatványon teljesíti bejelentkezési kötelezettségét. (pl.: bérbeadó)
(Az alapadatokat a bejelentkezéssel, az egyéb adatokat pl.: bankszámlanyitást a bankszámlanyitást követő 15 napon belül 2005-től banki bejelentés van.)
- A vállalkozási tevékenységet nem folytató magánszemély, adóazonosító jelének közlése végett az állami adóhatóságnál bejelenti nevét, születési helyét, idejét, anyja leánykori nevét és lakóhelyét. A bejelentés alapján az adóhatóság a magánszemély adóazonosító jelét megállapítja, és arról 15 napon belül hatósági igazolványt állít ki.
- EU tagállammal történő kereskedés gazdasági kapcsolat esetén közösségi adószámot kell kérni, melyet az adóhatóság állapít meg.
- Azonosításhoz szükséges adatok + képviselő adatai.
- Start kártya, vagyonszerzés, eltérő üzleti év.
- Új rendelkezés, hogy a biztosítottak személyi adatait és a biztosításra vonatkozó adatokat.

✱ **A bejelentkezés lényeges adata az általános forgalmi adó-kötelezettség bejelentése**

Erről az általános forgalmi adó alanya az adóköteles tevékenysége megkezdésének bejelentésével egyidejűleg nyilatkozik és az adózási lehetőségek közül választ, illetve bejelenti EU tagállambeli adózóval kíván gazdasági kapcsolatot létesíteni. Ha nem ÁFA alany 10.000 Eurót meghaladó beszerzést végez, be kell jelenteni és választhat hol teljesíti fizetési kötelezettségét.

Egyéb bejelentés pl: 5 millió Ft készpénzfizetés, 10 millió Ft építés.

✱ **A változás bejelentése:** Az adózónak az adókötelezettségét érintő, amelyről a cégbíróság, illetve a közteretközponti jegyző külön jogszabály alapján az adóhatóságot nem köteles értesíteni, annak bekövetkeztétől számított 15 napon belül az előírt nyomtatványon közvetlenül az állami és az önkormányzati adóhatóságnak kell bejelentenie.

✱ **Adószám felfüggesztése – határozattal.**

Ha a kézbesítés ismeretlen, helyszínen nem található képviselőjét nem jelentette be, vagy nincs képviselője. A határozat jogerőre emelkedése után a jegyzőt, cégbíróságot keresi meg. Kérni lehet a felfüggesztés visszavonását, de utólag akkor sem lehet érvényesíteni a visszatérítést. Interneten közzétételre kerül.

✱ **Adómegállapítás**

Az adót, a költségvetési támogatást

- a.) az adózó: önadózással
- b.) a kifizető és a munkáltató: adólevonással, az adóbeszedésre kötelezett: adóbeszedéssel
- c.) az adóhatóság: kivetéssel, kiszabással, utólagos adómegállapítással, illetőleg azonnali ellenőrzéssel adóhatósági adómegállapítással állapítja meg.

✱ **Önadózás**

- Az adót, a költségvetési támogatást az adózó köteles megállapítani, bevallani, megfizetni, illetve igényelni (önadózás).
- A jogi személy és egyéb szervezet az adó és a költségvetési támogatást önadózással állapítja meg.

✱ **A kifizető, a munkáltató az adóbeszedésre kötelezett és az adóhatóság adómegállapítása**

A kifizető más személy adóját, akkor állapítja meg, ha ezt törvény előírja. (kis összegű kifizetés). A magánszemély jövedelem adóját akkor köteles megállapítani, ha kizárólag munkáltatótól származó, adómentességet nem élvező jövedelme van, illetve kedvezményeit a tv. szerint a munkáltató elszámolja.

A munkáltató az adóalapot és az adót a magánszemély január 15-ig tett nyilatkozata alapján, az adóévet követő február 15-ig átadott, az adóalapot csökkentő, illetve adókedvezmény igénybevételére jogosító igazolások figyelembevételével az adóévet követő május 20-áig állapítja meg, és erről igazolást ad. Egyébként a magánszemély az átadott igazolás alapján önbevallást tesz.

Esetenként adóbeszedésre kötelezett adózó a helyi adó összegét közli a magánszeméllyel, és az adót átveszi.

Új szabály, hogy a magánszemély nyilatkozata alapján adóját az adóhatóság is megállapíthatja május 20-ig a kontrolladatok alapján, ha az adózó egyetért június 15.-ig kell megfizetni az adót.

□ Adóbevallás:

Az adózó az önadózással megállapított adóról, továbbá költségvetési támogatásról adónként, költségvetési támogatásonként elektronikus úton vagy az erre a célra rendszeresített nyomtatványon adóbevallást tesz.

A munkáltató, a kifizető a megállapított adót, a levont adóelőleget és járulékot saját adóbevallásban vallja be. 2007. január 1-től havonta és elektronikusan.

Az adóbevallás benyújtásában akadályozott adózó az akadályoztatás megszűnését követő 15 napon belül tesz adóbevallást.

A bevallás benyújtása esedékességhez kötött, lehet éves, negyedéves vagy havi. A törvény megállapítja a konkrét esedékességi napot is a bevallásra.

Az ellenőrzés megkezdését követően a vizsgálat alá vont adó és költségvetési támogatás vonatkozásában a be nem nyújtott bevallás nem pótolható (az ellenőrzés megkezdéséig igen)

Speciális bevallás, pl.: kamat, Start kedvezmény, átalakuló, stb.

✱ Az adóbevallás különös szabályait is megállapítja a törvény:

Például:

- a.) adózó a könyvviteli zárlat és a beszámoló alapján adókülönbözetet állapít meg (TAO)
- b.) adózó megszűnik
- c.) egyéni vállalkozó tevékenységét megszünteti
- d.) soron kívüli adóbevallást a kiváltó eseményt követő 30 napon belül kell benyújtani
- e.) felszámolás végelszámolás esetén.
- f.) elektronikus adóbevallást adók köre

□ Az adó megfizetése

Az adót e törvényben meghatározott esedékességgel az köteles megfizetni, akit arra jogszabály kötelez. A levont adót, adóelőleget annak kell megfizetnie, aki azt levonta. A beszedett adót az adóbeszedésre kötelezett fizeti meg.

A törvény konkrétan szabályozza, mikor lehet az adót mástól határozattal követelni, (ezek a mögöttes felelősök): Például:

- a.) az adózó örököse az örökrésze erejéig
- b.) megajándékozott az ajándék erejéig
- c.) adózó jogutódja
- d.) kezességet vállaló, adótartozást átvállaló
- e.) adóbűncselekmény elkövetője
- f.) gazdasági társaság adótartozásáért helytállni köteles tag, vezető tisztségviselő, szervezet
- g.) a társasháznál a tulajdonostársak stb.

□ Megfizetés és a kiutalás időpontja

- Az adót e törvényben előírt időpontban esedékességgel, az adóhatóság által megállapított adót a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül kell megfizetni.
- Az adózót megillető költségvetési támogatás kiutalásának esedékességéről e törvény rendelkezik. A támogatást beérkezésének napjától, de legkorábban az esedékességtől számított 30 napon belül.
- A visszaigényelt általános forgalmi adót, ha a visszaigényelt adó összege az 500 ezer forintot meghaladja, 45 napon belül kell kiutalni.
- SzJA visszaigénylés beérkezésétől számított 30 napon belül, de legkorábban március 1-től.
- Ha az adóhatóság a kiutalást késedelmesen teljesíti, a késedelem minden napjára a késedelmi pótlékkal azonos mértékű kamatot fizet.

□ A megfizetés, a kiutalás módja

A fizetési kötelezettséget:

- a bankszámlával rendelkező adózónak pénzforgalmi bankszámlájáról átutalással,
- a bankszámlával nem rendelkező adózónak belföldi postautalvánnyal vagy
- belföldi bankszámlájáról történő átutalással kell teljesítenie.

A fizetési kötelezettség forintban értendő.

Ha a jövedelemadót a munkáltató állapítja meg, az adó és a korábban levont adóelőleg különbözetét a munkáltató legkésőbb június 20-áig levonja vagy visszafizeti.

- Az adóelőleg megfizetése: Az adóelőleg-fizetési kötelezettséget az adózó önadózás útján teljesíti (de történhet adóhatósági fizetési meghagyással is).

□ A befizetések elszámolása

Az adóhatóság az adózó adókötelezettségét és költségvetési támogatási igényét az adózó adószámláján tartja nyilván adóként, költségvetési támogatásként. Az állami adóhatóság az Egészségbiztosítási Alap és a Nyugdíjbiztosítási Alap javára teljesítendő befizetéseket külön számlákon tartja nyilván.

Az adónkénti befizetést az esedékesség sorrendjében, a végrehajtott összegeket az adók esedékességének sorrendjében, azonos esedékességű adóknál a tartozás arányában kell elszámolni. (Kivéve bűncselekmény miatt a büntetés enyhítésére kerül megfizetésére.)

Az adóhatóság az adózó adószámlájának egyenlegéről és a tartozásai után felszámított késedelmi pótlékról magánszemély adózók részére augusztus 31-ig, más adózók részére október 31-ig értesítést ad ki.

✱ Bizonylatok, könyvvezetés, nyilvántartás

A jogszabályban előírt bizonylatot, könyvet, nyilvántartást úgy kell kiállítani, illetve vezetni, hogy az az adó alapjának, az adó összegének, a mentességnek, a kedvezménynek, a költségvetési támogatás alapjának és összegének megállapítására, ellenőrzésére alkalmas legyen.

✕ A bizonylat és igazolás kiállítása

A gazdasági eseményeket bizonylatolni kell. Például az általános forgalmi adó alanya számlát, készpénzfizetési számlát, nyugtát állít ki.

A kifizető és a munkáltató olyan bizonylatot köteles kiállítani, és a kifizetéskor átadni, amelyből kitűnik a magánszemély bevételének teljes összege és jogcíme, az adóelőleg vagy az adó alapjául szolgáló összeg és a levont adóelőleg, illetve adó összege és az elszámolási évet követő év január 31-ig összesített igazolást ad.

Igazolást kell kiadni:

- végkielégítés esetén
- a társadalombiztosítási szerv által kifizetett adóköteles társadalombiztosítási ellátás teljes összegéről
- kedvezményre való jogosultság keletkezéséről
- munkaviszony megszűnéséről
- az adóbeszedésre kötelezett az általa beszedett adóról, az adó alapjának és összegének a megállapítására alkalmas bizonylatot ad. stb.

✕ A bizonylat megőrzése

A könyveket, bizonylatokat az adózó az adóhatósághoz bejelentett helyen köteles őrizni.

Az adóhatóság felhívására azokat 3 munkanapon belül be kell mutatni.

Az iratokat az adózónak a nyilvántartás módjától függetlenül:

- az adó megállapításához való jog elévüléséig,
- a halasztott adó esetén a halasztott adó esedékessége naptári évének utolsó napjától számított 5 évig kell megőriznie.

✕ Nyilatkozattétel

Az adóhatóság az adózót adókötelezettségének, adóalapjának, adókedvezményének, adójának vagy költségvetési támogatásának megállapítása, illetve ellenőrzése érdekében felhívásban nyilatkozattételre kötelezheti az általa ismert, illetve nyilvántartásában szereplő adatról, tényről, körülményről.

A nyilatkozattétel megtagadható, ha az adózó vagy magánszemély az eljárásban tanúként nem lenne meghallgatható, vagy a tanúvallomást megtagadhatná.

✕ Önellenőrzés

- Az önadózás útján megállapított vagy megállapítani elmulasztott adót, adóalapot és a költségvetési támogatást az adózó helyesbítheti.
- Nincs helye önellenőrzésnek, ha az adózó a törvényben megengedett választási lehetőséggel jogszerűen élt.
- Az adózó az adókedvezményt utólag önellenőrzéssel érvényesítheti, illetőleg veheti igénybe.
- Az ellenőrzés megkezdésétől a vizsgálat alá vont adó és költségvetési támogatás önellenőrzéssel nem helyesbíthető.
- Az adóhatóság által utólag megállapított adót, költségvetési támogatást az adózó nem helyesbítheti.
- A nyilvántartásba vételtől számított 15 napon belül be kell nyújtani.

✕ Az önellenőrzés bevallása és a megfizetés

Önellenőrzéssel csak azt az adót, költségvetési támogatást lehet helyesíteni, amely helyesbítésének összege az 1.000 Ft-ot, a helyi adó, a jövedelemadó és az egészségügyi hozzájárulás esetében a 100 Ft-ot meghaladja.

Önellenőrzéssel a bevallás csak a benyújtásra előírt határidőt követően végezhető.

IV. Fejezet: Nyilvántartás, adatszolgáltatás, adótitok

✕ Adatnyilvántartás, adatszolgáltatás

Az adóhatóság a tudomására jutott adatokat nyilvántartja és megőrzi.

Más adóhatóság, közfeladatot ellátó adatkezelő szerv nyilvántartásában szereplő adatot az adóhatóság csak az adózó és az adó megfizetésére kötelezett személy azonosításához, az adókötelezettség megállapításához, ellenőrzéséhez, az adózó kérelmére indult adóigazgatási eljárásban a tényállás tisztázásához használhatja fel.

Az adóhatósághoz adatot szolgáltat:

- a) a kifizető,
- b) a munkáltató,
- c) a biztosító intézet,
- d) a földhivatal,
- e) az illetékhivatal,
- f) a pénzintézet,
- g) a vámhivatal és a jegyző,
- h) a társadalombiztosítási szerv,
- i) az engedélyt kiadó hatóság,
- j) a Belügyminisztérium adatszolgáltatásra kijelölt szerve,
- k) a megyei (fővárosi) munkaügyi központ,
- l) az adóigazgatási azonosításra alkalmas bizonylatot (nyomtatványt) forgalmazó, illetve alforgalmazó,
- m) az adókedvezmény (adómentesség) igénybevételeire jogosító igazolást kiállító szerv,
- n) költségvetési támogatást igénybevételeire jogosító igazolás kiállítója.

Egyéb: pl. Ügyvédi Kamara tevékenység szüneteltetése, hagyatéki leltárról a jegyző 10 ezer legnagyobb adóteljesítményű adózó – külön elrendelésre – gazdasági adatok.

✕ Adótitok

Adótitok az adózást érintő tény, adat, körülmény, határozat, igazolás vagy más irat.

Az adóhatóság alkalmazottja, volt alkalmazottja, az ellenőrzésbe vagy az eljárásba bevont szakértő és minden más személy feladatival összefüggésben adótitok vagy más titok jut a tudomására, köteles azt megőrizni.

Tilos az adózás vagy bírósági eljárás során megismert adótitkot vagy más titkot alapos ok nélkül illetéktelen személy részére hozzáférhetővé tenni, felhasználni vagy közzétenni.

- Az adótitkot alapos okkal használják:

- a.) adó vagy költségvetési támogatás ellenőrzését, az adóigazgatási eljárás megindítását, lefolytatását szolgálja, vagy statisztikai célra,
- b.) törvény előírja vagy megengedi,
- c.) az érintett hozzájárul,
- d.) a vállalkozási tevékenységet folytató adózó nevére, elnevezésére, székhelyére, telephelyére, adószámára vonatkozó adatok megismerésére más adózónak, - az őt terhelő adókötelezettség jogszerű teljesítéséhez – vagy állami szervnek, köztestületnek feladata ellátásához van szüksége. (pl.: Munkaügy, Nyugdíj, Egészségbiztosítás)
- e.) Közzétesz adatokat honlapján pl.: ÁFA alany, EVA alany, adószám felfüg. érintett adóalanyt, alkalmazotti létszám (2007.I.1-től).

- Az adóhatóság tájékoztatja az adótitokról:

- a.) a bíróságot,
- b.) az ügyész által jóváhagyott megkeresésre a nyomozóhatóságot,
- c.) a nemzetbiztonsági szolgálatot,
- d.) az Állami Számvevőszéket, a Kormányzati Ellenőrzési Irodát ellenőrzéshez,
- e.) a pénzügyminisztert.

Az adóhatóság közzéteszi azoknak az adózóknak az adatait, akiknek terhére nagyszámú tartozás 10, ill. 100 millió Ft-ot 6 hónapon túl meghaladja vagy ilyen összegű adóhiányt állapít meg, vagy bejelentési kötelezettségüknek nem tesznek eleget.

V/A. Fejezet: Az Európai Közösségek adóügyi együttműködési szabályainak alkalmazása

- ✱ **Illetékes hatóság:** Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Központi Kapcsolattartó Irodája

□ Szabályozás kiterjed:

- 1.) Adóadat átadásra
- 2.) Titokvédelemre
- 3.) Az adóadat átadás korlátai
- 4.) Behajtási jogsegély
- 5.) A kézbesítés szabályaira
- 6.) A biztosítási intézkedés megtétele iránti megkeresésre
- 7.) A behajtás iránti megkeresésre, elutasításra
- 8.) A behajtási eljárás felfüggesztésére
- 9.) Az elévülésre
- 10.) A tartozás kiegyenlítésre (forintban)
- 11.) A költségekre

VI. Fejezet: Hatáskör, illetékesség

□ Az Állami Adóhatóságok hatásköre

Első fokon az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) területi szerve jár el, adó, költségvetési támogatás, adó-visszaigénylés, garancia beváltás és adók módjára behajtandó köztartozások esetén magánnyugdíj pénztári ügyekben, ellenőrzést is végez, illetve vám és jövedéki ügyekben végrehajtásban is eljár és hitelezői képviselést is ellát.

A Hivatal területi szervei: a fővárosban (4db) igazgatóság, a megyékben a Hivatal megyei igazgatóságai. 2007-től a fővárosi és megyei Igazgatóságok helyett Regionális Igazgatóságok.

□ Az illetékességi szabályok

Az eljárásra:

- a.) a magánszemély állandó, ideiglenes lakóhelye, szokásos tartózkodási helye
 - b.) a jogi személyiség nélküli vállalkozó székhelye, ennek hiányában a telephelye,
 - c.) a jogi személy székhelye, (általános illetékesség a-c-ig)
 - d.) az ingatlannal vagy az ingatlanhoz fűződő vagyoni joggal kapcsolatos adóügyben az ingatlan fekvése
- szerinti adóhatóság az illetékes.
- e.) Az építőközösség, társasházközösség visszaigénylési ügyében az ingatlan fekvése szerinti adóhatóság illetékes.
 - f.) A külföldi személy, a külföldön bejegyzett vállalkozás, továbbá a diplomáciai és konzuli képviseletek, nemzetközi szervezetek és tagjaik, külföldi személy, külföldön tevékenységet végző társasági adóalany, a fióktelepnek nem minősülő telephelyen gazdasági tevékenységet folytató külföldi vállalkozás adóügyében az eljárásra kizárólag a Hivatal Észak-budapesti Igazgatósága illetékes.
 - g.) A fegyveres erők, rendvédelmi szervek, továbbá azok hivatásos és szerződéses tagjai, alkalmazottai, a honvédelmi miniszter irányítása és felügyelete alá tartozó szervezetek, gazdasági társaságok és azok alkalmazottai adóügyeiben kizárólag a Hivatal Észak-budapesti Igazgatósága jár el. (kizárólagos illetékesség d-g-ig)

Vámhatóság hatásköre és illetékessége:

- regisztrációs adó külföldi rendszámú tehergépjárművek adója, jövedéki adó, és termékimport, energiaadó, dohánytermékek adójegyes adója adóztatási feladatait látja el, valamint új közlekedési eszköz, termék nem adóalany által való beszerzése.

Önkormányzati adóhatóság:

- helyi adók, belföldi gépjárművek, termőföld bérbeadása magánszemély egyes köztartozása ügyeiben.

Illetékesség:

- közterület, tulajdonos lakhelye vagy föld fekvése szerint alakul.

Illetékhivatal, mint adóhatóság nevében a fővárosi megyei önkormányzat főjegyzője jár el, 2007-től Adóhivatal Regionális Igazgatósága.

letélességét lakóhely (pl.: örökhatárolt) föld fekvése, (vagyonátvitel) stb. határozza meg.

VII. Fejezet: Az adóigazgatási eljárás

Adóigazgatási eljárásban az adóhatóság az adózó jogait, kötelezettségét állapítja meg, ellenőrzi az adókötelezettség teljesítését, joggyakorlás törvényességét adózást érintő tényről, adatokról, körülményekről nyilvántartást vezet és adatot igazol.

Adóhatósági igazolás: adó, jövedelem és illetőségi igazolás

általános igazolás: fennálló tartozás (behajthatatlan törleszt is)

Nemleges igazolás

Az ellenőrzés általános szabályai:

□ Az ellenőrzés célja: a kötelezettségek teljesítésének vagy megsértésének megállapítása.

□ Az ellenőrzés fajtái:

Az adóhatóság az ellenőrzés célját:

a.) a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló, (egyszerűsített ellenőrzés is)

b.) az állami garancia beváltásához kapcsolódó,

c.) az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló,

d.) az adatok gyűjtését célzó,

e.) az illetékkötelezettségek teljesítésére vonatkozó,

f.) az ellenőrzéssel lezárt időszakra vonatkozó ismételt

ellenőrzéssel valósítja meg. Ellenőrzéssel lezárt időszakot a.) pont szerinti ellenőrzés teremti.

□ Hatáskör és illetékség az ellenőrzési eljárásban: Az adóhatóság az ellenőrzést illetékségi területén folytatja le (kivéve engedéllyel azon kívül is).

Vannak speciális szabályok, pl.: különösen veszélyes jogsértések felderítése Közép-Magyarországi Régióban egység kerül felállításra, amely az egész országban végezhet vizsgálatot.

□ Az adózók ellenőrzésre történő kiválasztása

1. Kötelező ellenőrzések:

- a vállalkozónál, ha felszámolását (végelszámolását) rendelték el,
- az Állami Számvevőszék elnökének felhívására,
- a pénzügyminiszter utasítására,
- helyi adó esetében az önkormányzat képviselőtestületének határozata alapján.
- A legnagyobb adóteljesítménnyel rendelkező 3.000 adózót az állami adóhatóság köteles rendszeresen (legalább háromévente) valamennyi adónem és költségvetési támogatás vonatkozásában ellenőrizni.

2. Az adóhatóság egyéb ellenőrzési tevékenységét a vezetője által évenként, február 20-ig közzétett ellenőrzési irányelv alapján végzi.

Az ellenőrzési irányelv tartalmazza:

- a.) az adott év kiemelt vizsgálati céljait,
- b.) az ellenőrizendő főbb tevékenységi köröket, (szakma, ágazat),
- c.) az ellenőrzési típusok tervezett arányszámait, (különös tekintettel a vagyongyarapodásra)
- d.) a legnagyobb költségvetési kapcsolatokkal rendelkező adózók esetében a kiválasztás alapját képező adóteljesítmény meghatározásának részletes ismérveit,

3. Véletlenszerűen kell kiválasztani:

- a.) az egyszerűsített ellenőrzések kivételével az adózók utólagos,
- b.) a tevékenységüket 6 hónapon belül kezdő egyéni vállalkozók és a gazdasági társaságok egyes adókötelezettségei, illetve
- c.) a próbavásárlással történő számla- és nyugtaadási kötelezettség ellenőrzéseinek 5%-át.

4. Ezentúl célzott kiválasztási rendszerek alkalmazásával választja ki ellenőrzésre az adózókat.

Meg kell jelölni a kiválasztás módszerét és az ellenőrzés közvetlen okát.

□ Határidők az ellenőrzési eljárásban

Az adóhatóság az ellenőrzés vizsgálati programját oly módon határozza meg, hogy az ellenőrzésre előírt törvényi határidőt meg tudja tartani. Az adóhatóság indokolt kérelmére 30-90 napig terjedő időtartammal a felettes szerv meghosszabbíthatja. Pénzügyminiszter 120 nappal

- Az ellenőrzés határideje 30 nap.
- Felszámolás és végelszámolás esetén, 60 napon belül köteles befejezni.
- A bevallás utólagos ellenőrzését, illetőleg a felüellenőrzést 90 napon belül kell befejezni.
- A kiemelt adózók utólagos ellenőrzésének, illetve felüellenőrzésének határideje 120 nap.
- Az általános forgalmi adó kiutalás előtti ellenőrzésének határideje 45 nap, ha a visszaigényelt adó összeg az 500 ezer Ft-ot meghaladja.
- Kapcsolódó vizsgálat esetén a határidő automatikusan, 90 nappal meghosszabbodik, egyébként csak kérelemre.

□ Az ellenőrzés megindítása

- a.) Az ellenőrzés az értesítés kézbesítésétől kezdődik. Ha az értesítést mellőzi, az ellenőrzés a megbízólevél egy példányának átadásával vagy az általános megbízólevél bemutatásával kezdődik.
- b.) Ha az adózó vagy képviselője, meghatalmazott, alkalmazottja a megbízólevél átvételét megtagadja, az ellenőrzés két hatósági tanú jelenlétében az erről szóló jegyzőkönyv felvételével és aláírásával kezdődik.
- c.) Az ellenőrzés lefolytatására az adóhatóság szolgálati igazolvánnyal és megbízólevéllel rendelkező alkalmazottja jogosult.